

Homilie Willibrordprocessie

8 september 2019

(2 Tim. 4, 1-8)

Begroeting

Vandaag vieren we de heilige Willibrord, bisschop, verkondiger van het geloof in onze streken en onder meer patroon van de Nederlandse kerkprovincie en van het Aartsbisdom Utrecht en het bisdom Haarlem-Amsterdam. Door de Willibrordprocessie vandaag weer te houden, geven wij blijk van onze overtuiging dat geloof gezien mag worden. In de levenswandel van Willibrord heeft God ons een voorbeeld gegeven. Als wij onze verbondenheid met de heilige Willibrord vieren, krijgen wij zelf deel aan de gemeenschap van de heiligen. Met de heilige Willibrord en alle andere heiligen verbonden komen wij tot God met heel die menigte die niemand tellen kan. Wij smeken in de litanie: "Heilige Willibrord, bid voor ons." Gedragen door de voorspraak van de heilige Willibrord en door zijn gebed gesteund, mogen wij de weg van lief en leed gaan, onze aardse pelgrimstocht gaan, *in Dei nomine feliciter*, in Gods naam gelukkig.

Homilie

Zojuist hoorden we woorden uit de Tweede Brief aan Timotheus, die tot de zogenaamde Pastorale Brieven behoort. De apostel Paulus is hierin aan het woord. Hij is een oude man en schrijft een brief, die eigenlijk zijn testament is, aan zijn jonge medewerker, de heilige Timotheus.

Aan de vooravond van zijn sterven geeft Paulus zijn laatste wil aan de heilige Timotheus, die hij als zijn meest geliefde kind en zijn wettige erfgenaam beschouwt. Paulus probeert Timotheus te bemoedigen in het leven als christen, dat Paulus heel zijn leven als verkondiger van de persoon van Jezus Christus als een strijd heeft verstaan.

Paulus spreekt eerst een gewichtige eed uit, die gevolgd wordt door een aantal aansporingen in de gebiedende wijs. De eed waarin God en Christus als universele rechters worden aangeroepen, geeft aan Paulus' woorden veel gewicht, een grote ernst.

Paulus zinspeelt op Christus' macht over de geschiedenis die tot vervulling zal komen bij Zijn wederkomst. Het feit dat de geschiedenis geoordeeld zal worden, geeft richting aan Paulus' opdracht om het Evangelie te verkondigen als dienst aan de wereld.

Laten we Paulus' woorden aan het adres van zijn leerling Timotheus vandaag spiegelen aan het leven van de heilige Willibrord. Deze heeft geleefd en gehandeld overeenkomstig de kern van Paulus' testament "Verkondig het woord".

Paulus, de heraut van het Woord, heeft zijn apostolische arbeid verricht in voor- en tegenspoed en zo heeft ook de heilige Willibrord dat in een ander tijdsgewricht en

onder heel andere omstandigheden gedaan; in gunstige en ongunstige tijden, door overreding, door berisping, door woorden van bemoediging. De heilige Willibrord heeft, zo weten we van getuigenissen, dat werk onvermoeid en met veel geduld gedaan. Als doel had hij steeds weer het leren omtrent het katholieke geloof en het morele leven vanuit dat geloof (2 Tim. 4,2). Tegenover het niet zelden vijandige en sceptische heidendom van zijn tijd heeft de heilige Willibrord overeenkomstig Paulus' aansporingen zijn bezinning niet verloren en vastgehouden aan zijn taak van verkondiger van het Evangelie (2 Tim. 4,2-3).

Net als de apostel Paulus was de heilige Willibrord onwankelbaar in het geloof, ook al werd zijn leven bedreigd. De heilige apostel Paulus zag zijn dood als een offer waarbij zijn bloed geplengd zou worden; het vertrekpunt naar de hemel.

Paulus verklaart: "Ik heb de goede strijd gestreden, de wedloop voleind, het geloof bewaard" (2 Tim. 4,7). Het leven kan een strijd zijn, dat zullen velen van ons herkennen: je leven is niet zo gelopen zoals je had gehoopt. Je worstelt met teleurstellingen. In je relatie met andere mensen is strijd en onvrede. Ook kan het zijn dat je strijd voert met jezelf: je zou zo graag veranderen, een nieuw begin maken, groeien in geloof, hoop en liefde, schoon schip maken maar het lukt je niet.

Over welke goede strijd spreekt de heilige apostel Paulus eigenlijk? Niet over de strijd met menselijke wapens, die de wereld helaas nog altijd in bloed doet baden, maar de strijd van het martelaarschap. Dat betekent letterlijk de strijd van het getuigen van Christus en Zijn Evangelie.

De heilige apostel Paulus heeft slechts één wapen: de boodschap van Christus en de gave van heel zijn leven voor Christus en de anderen. In naam van de Heer heeft Paulus alles voor allen willen zijn zonder zich te sparen. En God heeft hem de kracht gegeven om vol te houden, om het geloof te bewaren.

Het geloof bewaren, dat is het vertrouwen behouden. Voor geloof en vertrouwen gebruikt het Nieuwe Testament hetzelfde woord. Geloof, vertrouwen in God, en dus vertrouwen in het leven en vertrouwen dat het niet allemaal voor niets is geweest. Wetend dat het soms wel verschrikkelijk moeilijk was, maar dat je het niet voor niets hebt gedaan. Eerlijk erkennen dat je tekort bent geschoten, maar dat God, in Jezus Christus, een genadig en barmhartige God is. Geloof, vertrouwen dat God deze wereld en dus ook ons in Zijn hand heeft en dat Hij het eerste en het laatste woord heeft.

De kern van de christelijke toekomstverwachting is dat ons leven een doel heeft! Dat God ons het leven heeft gegeven en dat Hij op ons wacht. Dat er een thuis is, een thuiskomen in het hemels Vaderhuis, waar onze hemelse Vader, zo geloven en hopen wij, ons welkom zal heten.

De heilige Willibrord stierf niet, zoals de heilige apostel Paulus en de heilige Bonifatius, de marteldood. Toch was ook Willibrords verkondiging een 'martyrion', een onbloedig getuigenis van Christus en Zijn Evangelie.

Tot op zijn sterfbed was de heilige Willibrord net als de heilige apostel Paulus onwrikbaar trouw aan Christus en moet hij in geloof zeker zijn geweest van zijn

eervolle beloning die hij eerder op 70-jarige leeftijd al had verwoord in zijn levenstestament: om 'in Dei nomine feliciter' te zijn, 'in Godsnaam gelukkig'.

Het is treffend dat de heilige apostel Paulus aan het eind van zijn Tweede Timotheusbrief een bijzonder verzoek aan de heilige Timotheus doet: "Als gij komt, breng dan de mantel mee die ik in Troas bij Karpus heb laten liggen, en ook de boeken, vooral de perkamenten" (2Tim. 4,13). Met betrekking tot dit verzoek zegt de heilige Thomas van Aquino in zijn commentaar op de brieven van de heilige apostel Paulus: "Hoe dichter Paulus bij de dood was, des te sterker voelde hij de behoefte om de Schrift bij zich te hebben" (*In Omnes S. Pauli Apostoli Epistolas Commentaria* [Turijn: Marietti, 1929] 257). Hoe mooi is het dit te spiegelen aan de verknochtheid van de heilige Willibrord aan de Heilige Schrift, ook tot uitdrukking komend in het feit dat de heilige Willibrord wordt afgebeeld met de Heilige Schrift in zijn hand en dat we in de liturgie lezen uit de Willibrordvertaling van de Heilige Schrift.

De heilige Johannes Chrysostomos heeft de Tweede Timotheusbrief "een testament van troost" genoemd. En waarom? Omdat Paulus om zijn dood te beschrijven "woorden gebruikt die behoren bij begrippen als troost en vreugde, zodat men niet zozeer denkt aan zijn dood als wel aan een offer, een pelgrimsreis, zelfs een overgang naar een betere wereld" (PG 62.649, 651).

De daden waarmee de almachtige en barmhartige God aan ons, Zijn volk, tegemoet komt, worden in de Bijbel geduid als "de vertroosting van God." Die troost is dat God Zijn Zoon Jezus naar de wereld heeft gezonden. Degene waarvan een eucharistisch gebed zegt "Die weet wat lijden is." Degene die ons nabijkomt en aanraakt in onze nood met Zijn troost en ontferming.

Dit woord van troost brengt ons vandaag ook bij de moeder van de Heer, de heilige Maagd Maria. Vandaag, op 8 september, viert de Kerk immers het feest van 'Maria Geboorte'.

Het Altaarmissaal zegt ter inleiding op het feest van Maria Geboorte: "De geboorte van Maria is een vierenswaardig feit: als zij ter wereld komt die bestemd is om de moeder des Heren te worden, breekt de dageraad van de verlossing aan en is de heilsbelofte, in het paradijs gedaan, haar vervulling nabij."

Deze St. Catharinakathedraal is ook de thuiskerk van de Broederschap Onze Lieve Vrouw van Kevelaer. Hier Maria wordt vereerd als 'Consolatrix afflictorum', als 'Troosteres der Bedroefden', want door haar heeft God Jezus Christus gezonden tot vertroosting van Zijn volk. Maria stond bij haar Zoon aan de voet van het kruis. Na Zijn verrijzenis heeft zij samen met de apostelen gebeden en vurig gesmeekt om de Geest van vertroosting en van vrede en vol vertrouwen naar Hem uitgezien.

Zelf eenmaal in de hemel opgenomen, spreidt de heilige Maagd Maria de mantel van haar moederlijke liefde uit over allen die onder noden gebukt gaan. Het Tweede Vaticaans Concilie verklaart hieromtrent: "Maria, de moeder van Jezus, ... is het lichtend teken van de vaste hoop en de vertroosting van het pelgrimerende volk van God" (*Lumen gentium*, nr. 68)

Heel bijzonder als ons leven getekend wordt door tegenslagen en verdriet, mogen wij om kracht en vertroosting gaan tot Maria, die haar weg is gegaan met haar Zoon naar Golgota. Wanneer zij het dode lichaam van Jezus in haar armen neemt, blijft zij trouw aan haar ja-woord. Maar zij is ook een voorbeeld wanneer vreugde ons deel mag zijn en wij anderen mogen troosten en bijstaan. Dan mogen wij gaan tot de Moeder van de Heer die zich met Pinksteren bevindt onder de apostelen, vol geloof en vertrouwen biddend om de Heilige Geest, de Helper en Trooster.

Bidden we op voorspraak van Maria, de Troosteres der Bedroefden en op voorspraak van de heilige Willibrord dat we – met de woorden van de heilige apostel Paulus in zijn Tweede Timotheusbrief – moedig in geloof onze weg verder mogen gaan, dat we de goede strijd mogen strijden en het geloof trouw mogen bewaren.

Amen.